

Sygn. akt III AUa 812/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 r. w Lublinie

sprawy R. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 28 kwietnia 2016 r. sygn. akt VII U 1175/15

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

Elżbieta Gawda Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

III AUa 812/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 17 maja 2015 roku odmówił R. C. przyznania prawa do emerytury, gdyż wnioskodawca nie udokumentował 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniósł R. C. domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. Wskazał, że pracował w warunkach szczególnych w okresie od dnia 7 lipca 1972 roku do dnia 30 sierpnia 1988 roku na stanowisku elektryka.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2016 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił R. C. prawo do emerytury od dnia (...).

Sąd Okręgowy ustalił, że R. C. urodzony (...)w dniu(...)złożył wniosek o emeryturę. Jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, jednak złożył wniosek o przekazanie zgromadzonych tam środków na dochody budżetu państwa. Przed organem rentowym udowodnił 27 lat, 6 miesięcy i 19 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W okresie od dnia 8 lipca 1972 roku do dnia 5 września 1974 roku R. C. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) L. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku elektromontera przy budowie szpitala w P., gdzie wykonywał całą instalację elektryczną od podstaw. Następnie został przeniesiony do budowy na teren(...)P.. Wykonywał instalacje elektryczne budynków podtynkowe i natynkowe, kładł kablowe linie zasilające. W brygadzie wnioskodawcy pracowało od 10-15 osób. Na okres 3 miesięcy był oddelegowany do pracy przy budowie Zakładów (...) w R., gdzie wykonywał instalację elektryczną.

W dniu 6 września 1974 roku wnioskodawca został zatrudniony w (...) G. na stanowisku elektryka w pełnym wymiarze czasu pracy. Stanowisko to zajmował nieprzerwanie do dnia 24 kwietnia 1979 roku. W powyższym okresie pracował jako elektryk na budowie i przy remontach. Firma mieściła się na terenie (...)w P. i zajmowała się modernizacją i remontami zakładów chemicznych oraz montażem urządzeń w przemyśle chemicznym. Wnioskodawca pracował przy budowie wytwórni kaprolaktamu, gdzie konstruowano 5 obiektów. Zajmował się podłączaniem zasilania pod rozdzielnie budowlane, barakowozy, urządzenia przemysłowe. Z rozdzielni wnioskodawca przeciągał kable stawiając stemple. Kable montował na odcinkach od 200 do 300 metrów. Na budowie było zlokalizowanych 10 rozdzielni. Maszyny podłączano pod rozdzielnie. Wnioskodawca zajmował się także drobnymi naprawami urządzeń elektrycznych.

Wnioskodawca w okresie od dnia 2 stycznia 1980 roku do dnia 31 maja 1993 roku był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. z siedzibą w P.. W dniu 2 stycznia 1980 roku został zatrudniony na stanowisku elektromechanika w warsztacie remontowo-montażowym zakładu. Od dnia 1 lutego 1981 roku dodatkowo powierzono mu obowiązki brygadzysty w grupie elektromechaników. Z dniem 27 września 1982 roku został przeniesiony na stanowisko elektryka. Od dnia 2 sierpnia 1990 roku wnioskodawcy powierzono stanowisko specjalisty ds. wp. Od dnia 4 kwietnia 1991 roku zajmował stanowisko p.o. szefa ds. technicznych. W powyższym zakładzie wnioskodawca zajmował się remontami i modernizacją instalacji elektrycznych i sieci. W zakładzie funkcjonowały 3 wytwórnie pasz. W każdej z nich przeprowadzano kompleksowy coroczny remont instalacji elektrycznej. Polegało to na zainstalowaniu nowej rozdzielni i wszystkich zasilń do urządzeń. Konieczne było wykonanie tras kablowych, przeprowadzał także przeglądy silników elektrycznych i je naprawiał. Na okres 6 miesięcy został oddelegowany do wykonania kosza kolejowego służącego do przeładunku pasz z wagonu.

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie zeznań świadków i wnioskodawcy oraz dokumentów wystawionych przez pracodawców zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy z poszczególnych zakładów pracy.

Sąd Okręgowy orzekł, że w oparciu o przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wnioskodawca urodzony po dniu 31 grudnia 1948 roku mógłby uzyskać prawo do emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32 – czyli 60 roku życia, pod warunkiem osiągnięcia w dniu wejścia w życie ustawy okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego 25 lat oraz 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych - rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Poza sporem w niniejszej sprawie pozostaje, że wnioskodawca osiągnął wiek 60 lat i udowodnił wymagany 25 letni okres zatrudnienia, nie przystąpił również do otwartego funduszu emerytalnego.

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony materiał dowodowy pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresach od dnia 8 lipca 1974 roku do dnia

24 kwietnia 1979 roku i od dnia 2 stycznia 1980 roku do dnia 31 maja 1993 roku (łącznie 20 lat, 2 miesiące i 17 dni) wskazaną w wykazie A, dziale II prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zdaniem Sądu wnioskodawca udowodnił staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze ponad 15 lat, gdyż okres ten wynosi 20 lat, 2 miesiące i 17 dni i Sąd ustalił R. C. prawo do emerytury od dnia (...) tj. od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie prawa materialnego art.184 w związku z art.32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze poprzez przyznanie prawa do emerytury osobie niespełniającej warunków od jej przyznania

- naruszenie przepisów prawa procesowego – tj. sprzeczność faktycznych ustaleń Sądu z treścią zebranego w materiale dowodowego poprzez przyjęcie, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach przez okres wynoszący ponad 15 lat.

Wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący zarzucał wadliwość przyjęcia przez Sąd orzekający, że wnioskodawca zatrudniony na stanowisku elektromontera wykonywał pracę w energetyce przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Zasadny jest zarzut naruszenia prawa materialnego przez błędne zakwalifikowanie prac wykonywanych przez wnioskodawcę na stanowisku elektromontera do prac w energetyce, bowiem ani pracodawcy wnioskodawcy (zwłaszcza (...) Przedsiębiorstwo (...)) nie należały do branży energetycznej, ani też wykonywane przez wnioskodawcę prace nie miały związku z wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej i ciepłej oraz montażem, remontem i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych wymienionymi w wykazie A, dziale II załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Przepis art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., Nr 7780) stanowi, iż ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym, niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), które ma zastosowanie na podstawie art. 32 ust. 4 cyt. ustawy wynika, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W załączniku do rozporządzenia zawarty jest kompletny wykaz prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie

uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Praca w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odnosi się do danego rodzaju pracy, który jest przyporządkowany do określonej branży. Zatem na gruncie rozporządzenia można mówić tylko o pracy na stanowiskach, kwalifikowanych jako praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, która jest wymieniona w konkretnym dziale wykazu i który jest przypisany do konkretnej branży przemysłu.

Wnioskodawca będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) w L. od 8 lipca 1972 roku do 5 września 1974 roku oraz (...)G.od 6 września 1974 roku do 24 kwietnia 1979 roku a następnie w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. z siedzibą w P. od 2 stycznia 1980 roku do 31 maja 1993 roku na stanowisku elektromontera, elektryka, montera linii kablowych wykonywał instalacje elektryczne budynków podtynkowe i natynkowe, kładł kablowe linie zasilające oraz zajmował się remontami i modernizacją instalacji elektrycznych i sieci.

Praca ta nie mogła być kwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach. Przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że wnioskodawca wykonywał prace wymienione w wykazie A, Dział II obejmującym pracę w energetyce, nie jest uzasadnione. Wskazać należy, że różnorakie roboty elektryczne to nie to samo co prace szczególne „w energetyce”. Energetyka to gałąź przemysłu zajmująca się wytwarzaniem (przetwarzaniem) energii elektrycznej oraz ciepłej i dostarczaniem jej odbiorcom. Nie jest uzasadnione zaliczanie do prac szkodliwych w „energetyce” wszystkich prac związanych z montowaniem oraz eksploatacją wszelkich instalacji i urządzeń elektrycznych, w dodatku w zakładzie, który energetyką się nie zajmuje. Wówczas wykonywanie tak szeroko rozumianego rodzaju prac czyniłoby bezprzedmiotowymi granice pojęcia „energetyka” z Działu II i przenosiłoby wcześniejsze uprawnienia emerytalne na różnorakie roboty elektryczne nienależące do „energetyki”. Wszak w samej „energetyce” nie chodzi o wszelkie roboty elektryczne, lecz tylko o wskazane w Dziale II (literalnie) prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych.

Sąd Apelacyjny zauważa, że o ile gdy wykonywał prace w Przedsiębiorstwie (...), czyli w przedsiębiorstwie związanym z branżą energetyczną, prace przy budowie linii energetycznych i przyłączy mogły być zakwalifikowane do prac określonych w dziale II tj. „w energetyce” wykazu A załącznika do rozporządzenia tj. przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, to pozostałe okresy zatrudnienia przyjęte przez Sąd Okręgowy jako prace w szczególnych warunkach – zatrudnienie w(...) G. i w (...)nie były okresami pracy w energetyce. W rozporządzeniu dokonano wyraźnego podziału zatrudnienia w poszczególnych działach przemysłu, które się od siebie znacznie różnią, a stopień zagrożenia wykonywanych prac w poszczególnych działach jest zupełnie inny. Niedopuszczalna jest więc jakakolwiek dowolność w określaniu tych stanowisk oraz rozszerzająca interpretacja i przenoszenie z jednego działu do drugiego w zależności od bardziej korzystnego dla pracownika traktowania wykonywanego przez niego zatrudnienia. R. C. w spornych okresach nie był zatrudniony w energetyce, nie uczestniczył przy wytwarzaniu energii na skalę przemysłową i montażu urządzeń przesyłowych. Praca na stanowisku elektryka i elektromontera nie została wymieniona w załączniku do cyt. rozporządzenia jako praca w szczególnych warunkach. Do obowiązków elektryka i elektromechanika należy montaż instalacji elektrycznych, naprawa urządzeń elektrycznych oraz usuwanie awarii sieci elektrycznej w budynkach, ale nie ma to związku z pracą w energetyce, czyli wytwarzaniem i przesyłaniem energii elektrycznej i ciepłej. (...) i (...) nie były związane z energetyką zatem brak podstaw, by stanowisko wnioskodawcy (pomimo, iż nosi nazwę elektromontera) zostało uznane za pracę w warunkach szczególnych określoną w dziale II załącznika do w/w rozporządzenia.

W tej sytuacji zasadny jest zarzut apelującego niewłaściwej oceny materiału dowodowego przez Sąd Okręgowy polegającej na bezkrytycznym przyjęciu w oparciu o zeznania świadków i wnioskodawcy, że wnioskodawca zatrudniony jako elektromonter i elektryk pracował w warunkach szczególnych. Należy zauważyć, że Sąd orzekł wbrew dokumentom z okresu zatrudnienia w oraz świadectw pracy określających stanowiska, na jakich był zatrudniony. Sąd Okręgowy sprzecznie ocenił zeznania świadków, którzy rzetelnie opisali rodzaj wykonywanych przez wnioskodawcę czynności i z ich zeznań jednoznacznie wynika, że wnioskodawca był elektromonterem przy zakładaniu sieci i urządzeń

elektrycznych w obiektach czy też przy remontach i modernizacjach i bieżących naprawach urządzeń przede wszystkim wykonywał czynności związane z obsługą sieci elektrycznej i usuwaniem awarii.

Wadliwe przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że R. C. wykonywał pracę w warunkach szczególnych przez okres ponad 15 lat, doprowadziło do naruszenia prawa, tj. art. 184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z przepisem § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wnioskodawca nie wykazał okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, a zatem nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury w oparciu o powołane przepisy.

Z tych względów i na podstawie przytoczonych wyżej przepisów oraz na mocy art. 386 § 1 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.